Sikt

Konsekvensanalyse (DPIA)

Rådgiver: KH
Dato: 04.07.25

Prosjekttittel: Kartlegging av bostedsløshet 2024

Behandlingsansvarlig: OsloMet – storbyuniversitetet / Senter for velferds- og arbeidslivsforskning / By- og regionforskningsinstituttet NIBR

Prosjektansvarlig: Hilde Hatleskog Zeiner

Referansenummer: 512034

Versjon: 2

Endring 19.06.25
Kartleggingen av bostedsløse kunne ikke gjennomføres som planlagt etter at Arbeids- og velferdsdirektoratet avslo søknad om fritak fra taushetsplikten for kartleggingen 16.08.2024. 18.06.2025 omgjorde direktoratet sitt vedtak, mot at NIBR gjorde endringer i registreringsskjemaet. Etter dialog med Husbanken vil kartleggingen gjennomføres i 2025, slik at prosjektet utvides med ett år og prosjektslutt vil bli 31.oktober 2026.

Endringene er meldt til REK og Kriminalomsorgsdirektoratet. Vedtak fra Arbeids- og velferdsdirektoratet og revidert kartleggingsskjema foreligger.

Endringene er lagt inn under:

3.1 Registrerte, utvalg og rekruttering og kontakt med de registrerte
3.3 Personverntjenester sin vurdering av risiko for de registrertes øvrige rettigheter og friheter
7.1 Beskrivelse av varighet
8.4 Personverntjenesters samlede vurdering

Innhold

1 Bakgrunn 4
1.1 Behov for DPIA 4
1.2 Hvilke lover og tillatelser som gjelder for behandlingen 4
2 Formål 4
2.1 Beskrivelse av formål 4
2.2 Personverntjenester sin vurdering av formålsbegrensning 5
3 Registrerte 5
3.1 Registrerte, utvalg og rekruttering og kontakt med de registrerte 5
3.2 Personverntjenester sin vurdering av informasjon og åpenhet 6
3.3 Personverntjenester sin vurdering av risiko for de registrertes øvrige rettigheter og friheter 7
4 Rettslig grunnlag for behandlingen av personopplysninger 7
4.1 Beskrivelse av rettslig grunnlag og vurdering av lovlighet 7
5 Datakilder, type og omfang av personopplysninger 8
5.1 Beskrivelse av datakilder, type og omfang personopplysninger 8
5.2 Personverntjenester sin vurdering av dataminimering 9
6 Dataflyt og sikkerhet 10
6.1 Roller, samarbeid og ansvarsfordeling 10
6.2 Tilgang til opplysninger 10
6.3 Beskrivelse av dataflyt og sikkerhetstiltak 10
6.4 Vurdering av riktighet 10
6.5 Vurdering av integritet, konfidensialitet og personopplysningssikkerhet 11
7 Varighet 11
7.1 Beskrivelse av varighet 11
7.2 Personverntjenester sin vurdering av lagringsbegrensning 11
8 Personverntjenesters samlede vurdering av personvernet 11
8.1 Oppsummering av risiko for de registrertes rettigheter og friheter 11
8.2 Rådføring med representanter for de registrerte 11
8.3 Planlagte tiltak for å håndtere risikoene 11
8.4 Personverntjenesters samlede vurdering 12
8.5 Endringer 12
9 Rådføring og beslutning fra institusjonens ledelse 12
9.1 Rådføring med personvernombudet 12
9.2 Ledelsens beslutning 13
10 Følgende personer har deltatt i personvernskonsekvensutredningen 13

1 Bakgrunn

Husbanken ønsker å få gjennomført kartlegging av omfang og kjennetegn ved bostedsløse i Norge i 2024. Undersøkelsen skal kunne sammenlignes med resultatene fra tidligere kartlegginger, men prosjektet skal ikke koble data fra kartleggingen med tidligere kartlegginger. Det er tidligere gjennomført syv tilsvarende studier som, sammen med denne, inngår i en tidsserie av sammenlignbare data over bostedsløshet i Norge over en periode på 28 år. I likhet med tidligere års kartlegginger, skal det nå gjennomføres analyse av materialet knyttet til sammensetning og utviklingstrekk blant de bostedsløse i Norge. I analysen av 2024-dataene, skal eventuelle endringer i antall, sammensetning og forekomsten av bostedsløse sees i sammenheng med kostnadsøkninger, endringer i boligmarkedet og befolkning. Ansatte i tjenester som er i kontakt med bostedsløse skal oppgi informasjon om bostedsløse i spørreskjema.

1.1 Behov for DPIA

Det er vår vurdering at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil innebære relativt høy risiko for de registrertes rettigheter og friheter, og dermed krever en personvernkonsekvensvurdering (DPIA) jf. personvernforordningen art. 35 nr. 1.

Dette fordi den planlagte behandlingen av personopplysninger innebærer:

- behandling av særlige kategorier av personopplysninger om helse og opplysninger om straffbare forhold uten at det er basert på samtykke
- behandling av personopplysninger i stor skala, med hensyn til utvalgsstørrelse
- at de registrerte hindres i å utøve sine rettigheter (bostedsløse mottar ikke individuell informasjon)
- behandling av personopplysninger om sårbare registrerte (bostedsløse)

1.2 Hvilke lover og tillatelser som gjelder for behandlingen

Behandlingen av personopplysninger i prosjektet er regulert av personopplysningsloven og lovene som regulerer taushetsplikt.

Det skal innhentes dispensasjon fra REK, Kriminalomsorgsdirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV) for at ansatte skal kunne registrere opplysninger om bostedsløse de er i kontakt med i uke 48. De ansatte i de frivillige organisasjonene er bundet av samme regelverk som helsepersonell, sosionomer o.l. som arbeider i det offentlige, og vil dermed også være omfattet av søknader om dispensasjon fra taushetsplikten til REK, NAV og Kriminalomsorgen.

DPIA må ferdigstilles før dispensasjonene foreligger. Sikt forutsetter at eventuelle vilkår i vedtakene som ikke er i overenstemmelse med denne DPIA, meldes inn til Sikt som en endring.

2 Formål

2.1 Beskrivelse av formål

Formålet med prosjektet er å fremskaffe oppdaterte tall for bostedsløshet i Norge i 2024. I tillegg til omfanget av bostedsløshet – hvor mange som er bostedsløse i uke 48 i 2024 – vil det samles inn informasjon om den bostedsløses bakgrunn, livssituasjon og kontakt med hjelpeapparatet. Det skal

gjennomføres analyser av materialet knyttet til sammensetning og utviklingstrekk blant bostedsløse i Norge. Problemstillingene kan oppsummeres som følger:

1. Hva er omfanget av bostedsløshet i Norge i 2024?
2. Hva kjennetegner bostedsløshet i Norge i 2024?
3. Hvordan har omfang og kjennetegn ved bostedsløshet utviklet seg over tid?

Metoden for å kartlegge bostedsløse, som benyttes i dette prosjektet, er internasjonalt den mest anerkjente metoden for å innhente statistikk om bostedsløse personer. I de fleste land, også i Norge, er bostedsløshet som kategori ikke inkludert i ulike statistikkregistre som allerede finnes. De tidligere kartleggingene og annen forskning viser at å være uten fast bopel blant annet kan medføre at personen går under radaren for offentlige statistikker og registre. Å være uten bolig kan ha store negative sosiale og helsemessige konsekvenser. For det første er bostedsløshet en sosial stigmatisert posisjon og en belastning i seg selv. For det andre er det vanskelig å ivareta sosiale relasjoner og helse uten bolig som en stabil plattform for tilværelsen. En betydelig andel av personene som blir bostedsløse har fysiske og psykiske helseproblemer, som både kan være årsak til at de blir bostedsløse, og som samtidig forverrer problemene. Dataene som samles inn anvendes i politikk og praksis for å forbedre forholdene for gruppen.

Først vil prosjektet kartlegge respondentene for å sikre at de enheter som har mest kontakt med og kjennskap til bostedsløse i kommunene og andre instanser inngår i respondentutvalget. Dernest vil respondentene gjennomføre selve kartleggingen. Data fra tidligere kartlegginger vil inngå i analysene (ikke på individnivå).

2.2 Personverntjenester sin vurdering av formålsbegrensning

Fordi utvalget er en svært utsatt gruppe, benyttes kun indirekte identifiserende opplysninger i datainnsamlingen. En form for identifisering er likevel nødvendig, både for kvalitetssikring generelt og for å identifisere dobbeltregistreringer. For å undersøke utviklingstrekk blant bostedsløse i Norge er det nødvendig å samle inn bakgrunnsinformasjon om de registrerte. Vi vurderer at formålet med behandlingen av personopplysninger i prosjektet er klart definert, spesifikt, uttrykkelig angitt og fremstår som rimelig for en forskningsinstitusjon.

3 Registrerte

3.1 Registrerte, utvalg og rekruttering og kontakt med de registrerte

De registrerte i prosjektet er bostedsløse personer som er i kontakt med tjenester og frivillige organisasjoner som jobber med bostedsløse. Som bostedsløs regnes personer som ikke disponerer egen eid eller leid bolig, men som er henvist til tilfeldige eller midlertidige botilbud, oppholder seg midlertidig hos nær slektning, venner eller kjente, personer som befinner seg under kriminalomsorgen eller i institusjon og skal løslates eller utskrives innen to måneder og ikke har bolig. Som bostedsløs regnes også personer uten ordnet oppholdssted kommende natt. Bostedsløse regnes som en sårbar gruppe.

Datainnsamlingen foretas i to trinn. I trinn en, kartlegger forskerne alle aktuelle instanser, private og offentlige tjenestesteder, som har kontakt med og/eller kjenner til bostedsløse personer. Antallet har variert noe, men forventes å ligge mellom 1000 og 1200 tjenestesteder i kommunene og statlige instanser. Disse utgjør respondentene i undersøkelsen, men det samles ikke inn opplysninger om disse personene. Respondentene kartlegger bostedsløse personer ved å fylle ut et personskjema for hver bostedsløs person de er i kontakt med, eller kjenner til, og som er bostedsløse i tidsvinduet for undersøkelsen. Det er vanskelig å oppgi eksakt antall registrerte (bostedsløse). I forrige runde ble det

registrert 3325 bostedsløse personer. Det er grunn til å anta at tallet har gått noe opp siden 2020. Prosjektet regner med at tallet ikke overstiger 4000.

Registreringsperiode (personene skal være bostedsløse i denne perioden): Uke 48 2024, f.o.m. mandag 25. november t.o.m. søndag 1 desember. Det skal fylles ut 1 (ett) skjema for hver bostedsløs, som er i kontakt med eller kjent ved tjenestestedet, eller som oppholder seg i institusjonen/enheten i løpet av registrerings-perioden.

Prosjektet vil kanskje være i kontakt med noen av de bostedsløse. Disse vil motta informasjon om prosjektet, og kan gi sitt samtykke til å delta. Som hovedregel vil de registrerte imidlertid ikke bli kontaktet.

Endring 19.06.25
Informasjonen som er utarbeidet til de bostedsløse må oppdateres med hensyn til alle tidsangivelser/datoer, ettersom perioden for å gjennomføre prosjektet er forskjøvet med omtrent et år.

3.2 Personverntjenester sin vurdering av informasjon og åpenhet

I gjennomføringen av kartleggingen, vil respondentene bruke informasjon om sine klienter, pasienter og brukere, som i utgangspunktet er innhentet for andre formål enn denne typen kartlegginger, eller forskning generelt.

Utvalget blir som hovedregel ikke kontaktet. Bostedsløse er en flytende gruppe, som ikke kan nås på en bestemt adresse og utvalget er stort. Basert på over 20 års erfaring med disse kartleggingene, er det godt dokumentert at det ikke er praktisk mulig å kontakte og innhente samtykke fra, eller gi informasjon til, flertallet av bostedsløse. Dersom det stilles krav om at den enkelte skal være informert og/eller samtykke, vil en stor andel bostedsløse ikke kunne registreres, og kartleggingen vil miste mye av sin verdi. Dermed vil kartleggingen, i tråd med praksis fra tidligere kartlegginger, gjennomføres uten samtykke fra den bostedsløse, og uten at respondentene har kontakt med den bostedsløse, eller gir dem individuell informasjon. Basert på en avveining mellom tiltakene som kreves for å informere og ulempen for den enkelte registrerte, vurderes det at det kan unntas fra informasjonsplikten på grunnlag av at det vil kreve en uforholdsmessig stor innsats, jf. personvernforordningen art. 14 nr. 5 bokstav b. Det vil bli gitt kollektiv informasjon om prosjektet på prosjektets hjemmeside og det kan også være aktuelt å informere via Husbanken sine nettsider. Informasjonen skal oppfylle kravene i personvernforordningens artikkel 14. I tillegg til informasjonen prosjektet sender til dem som skal gjennomføre kartleggingen, sendes det også med orientering respondentene kan gi til den bostedsløse, om det skulle være aktuelt. Det vil ikke informeres på oppslagstavle på tjenestestedene. Det anses som et tiltak som vil ha liten effekt siden mye av kommunikasjon foregår digitalt og det vil kunne gi merarbeid for det enkelte tjenestested.

Noen av respondenten har begrenset informasjon om den bostedsløse, og er derfor avhengig av å fylle ut skjemaet sammen med den bostedsløse personen. I tilfeller der skjema fylles ut sammen med den bostedsløse, vil de få informasjon om prosjektet og det innhentes samtykke. Informasjonen vil bli gitt muntlig eller skriftlig gjennom den ansatte i instansen den bostedsløse er i kontakt med. Informasjonsskrivet til denne gruppen er lastet opp i meldeskjemaet til Sikt og oppfyller kravene i art. 12.1 og art. 13.

For å få gjennomført kartleggingen på samme måte som tidligere, er det nødvendig å innhente dispensasjon fra taushetsplikten hos REK, Arbeids- og velferdsforvaltning/NAV og Kriminalomsorgsdirektoratet.

3.3 Personverntjenester sin vurdering av risiko for de registrertes øvrige rettigheter og friheter

Det innsamlede datamaterialet består kun av indirekte identifiserbare data.

I enkelte tilfeller vil personer som har detaljert lokalkunnskap om de som har deltatt i undersøkelsen kunne identifisere enkeltpersoner. De indirekte identifiserende opplysningene som samles inn kan ikke sammenstilles med offentlige tilgjengelige data med sikker «match», blant annet fordi det ikke finnes noe register over hvilke bostedsløse som blir registrert i prosjektet og hvilke bostedsløse som ikke blir registrert. Disse alternativene ville ført til at prosjektet ville ha samlet inn flere personopplysninger om den enkelte enn det som er nødvendig for formålet, noe som vil stride mot dataminimeringsprinsippet. Videre ville personvernulempen for den enkelte økt ettersom direkte identifikasjon ville vært knyttet til svært sensitive data.

En registret kunne blitt identifisert i datamaterialet ved å oppgi sine bakgrunnsopplysninger og svar til prosjektet. Prosjektet kunne deretter ha søkt etter vedkommende i datasettet. I en del tilfeller vil dette trolig gi unike treff, men siden bakgrunnsinformasjonen som samles inn er forholdsvis begrenset, vil det innebære at prosjektet i de fleste tilfeller i materialet vil finne flere personer med samme karakteristika og dermed ha problemer med å identifisere dataene til den som henvender seg. Selv i de tilfeller der prosjektet får unike treff, vil det være en utfordring at prosjektet ikke med sikkerhet kan vite at det faktisk er riktig person som er funnet i datamaterialet. I prinsippet kan en person som ikke har deltatt i undersøkelsen be om å få innsyn i opplysninger om en annen person med samme karakteristika som seg selv. Siden prosjektet ikke registrerer hvem som deltar, har en heller ingen garanti for at personer som henvender seg faktisk har deltatt i undersøkelsen.

Ettersom prosjektet samler inn personlige data og særlige kategorier av personopplysninger, vil det være svært problematisk dersom det skulle bli gitt innsyn eller kopi av opplysningene til feil person, eller at man bekrefter overfor feil person at en person med disse karakteristikkene faktisk har deltatt i spørreundersøkelsen. Formålene med behandlingen av personopplysninger krever ikke at den behandlingsansvarlige kan identifisere de registrerte. Det er dermed ikke en plikt å behandle ytterligere opplysninger for å identifisere den registrerte utelukkende med det formål å oppfylle kravene i forordningen, jf. personvernforordningen artikkel 11 (1).

Ettersom det er vesentlige utfordringer knyttet til om en enkeltperson med sikkerhet kan identifiseres i datasettet, så er det sannsynlig at følgende rettigheter bortfaller: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og protest (art. 21) jf. personvernforordningen art. 11 (2). Det vil imidlertid bli gjort en konkret vurdering dersom en registrert tar kontakt.

Behandlingsansvarlig institusjon har plikt til å vurdere om rettighetene skal/kan innfris, og svare den registrerte innen en måned. Personverntjenester kan også kontaktes for råd og veiledning om rettigheter.

Endring 19.06.25
Kartleggingsskjemaet foreligger i ny versjon etter tilbakemelding fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

4 Rettslig grunnlag for behandlingen av personopplysninger

4.1 Beskrivelse av rettslig grunnlag og vurdering av lovlighet

Den planlagte behandlingen av personopplysninger er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 e).

Ifølge art. 6 nr. 3 b) skal grunnlaget for slik behandling fastsettes nærmere i nasjonal rett. Personopplysningsloven § 8 stadfester at behandling av personopplysninger for arkiv-, forsknings- eller statistikkformål er i allmennhetens interesse og kan gjøres på grunnlag av art. 6 nr. 1 e).

Prosjektet behandler opplysninger om straffedommer og lovovertredelser, jf. personvernforordningen art. 10. Kravet om hjemmel i nasjonal rett for behandling av opplysninger om straffedommer og lovovertredelser i art. 10 er oppfylt, jf. personopplysningsloven §§ 11 og 9. Behandlingen er nødvendig for formål knyttet til vitenskapelig forskning.

Vi vurderer at krav i personopplysningsloven § 9 om at samfunnsnytten klart overstiger ulempene for den enkelte er oppfylt: Kartleggingene er den eneste landsomfattende statistikken som blir laget over bostedsløshet i Norge. Bostedsløshet blir ikke fanget opp av annen statistikk, og dataene som disse kartleggingene frambringer anvendes i annen forskning og i politikkutforming på nasjonalt og lokalt nivå. Dataene som er innhentet gjennom de seks tidligere kartleggingene er i stor grad benyttet av myndighetene for å dimensjonere og utforme boliger og tjenester til bostedsløse både nasjonalt og lokalt. De etter hvert regelmessige kartleggingene, som har en syklus på hvert fjerde år, er både viktige og nødvendige for å holde på oppmerksomheten mot en gruppe svært vanskeligstilte, som ellers blir usynlige i tall og statistikk.

Prosjektet har derfor betydelig allmenn interesse og nytteverdien anses til å klart overstige ulempen for den registrerte som ikke mottar individuell informasjon om at det behandles sensitive opplysninger om dem.

Prosjektet gjør også nødvendige tiltak for å ivareta de registrertes rettigheter og friheter, jf. art. 89 nr. 1. I vår vurdering har vi lagt vekt på at det ikke registreres direkte identifiserende opplysninger og at det ikke registreres en koblingsnøkkel mellom data og ID. Dette reduserer muligheten for bakveisidentifikasjon. I tillegg er prosjektperioden kort og data skal lagres på TSD.

Ettersom opplysningene som registreres er taushetsbelagte, kreves det dispensasjon fra taushetsplikten fra aktuelle myndigheter. Vi forutsetter at prosjektet ikke starter før det er innvilget dispensasjon fra de relevante instansene.

5 Datakilder, type og omfang av personopplysninger

5.1 Beskrivelse av datakilder, type og omfang personopplysninger

Datamaterialet hentes fra ansatte som oppgir informasjon om bostedsløse i registreringsskjema.

Det registreres ikke direkte identifiserende opplysninger.

Det behandles opplysninger som kan gjøre at en person indirekte identifiseres. Det behandles opplysninger om blant annet kjønn, instans skjemaet er fylt ut ved, hjemkommune, bydelstilhørighet, personens initialer, fødselsdag og år (ikke måned), fødested, fullført utdanning, oppholdsstatus i Norge, om personen har barn, personens viktigste kilde til livsopphold, nåværende oppholdssted og hvilke situasjoner en bostedsløs er berørt av

Det skal behandles særlige kategorier (sensitive) personopplysninger om helse ettersom utvalget er bostedsløse og det registreres opplysninger om flyktningstatus, trygd/sosialhjelp, om personen har vært utsatt for vold/trakassering, om personen har vært utskrevet fra institusjon eller barnevernet, om personen har psykiske eller fysiske lidelser og om personen er avhengig av rusmidler.

Det skal behandles opplysninger om straffedommer og lovovertredelser ettersom det innhentes informasjon om personen er løslatt fra fengsel de siste 6 mnd.

5.2 Personverntjenester sin vurdering av dataminimering

Begrunnelse for behovet for personidentifiserende data:
Dataene som samles inn anvendes i politikk og praksis for å forbedre forholdene for gruppen. Fordi det dreier seg om en svært utsatt gruppe, benyttes kun indirekte identifiserende opplysninger i datainnsamlingen. En form for identifisering er likevel nødvendig både for kvalitetssikring generelt og for å ta dobbeltregistreringer. I tillegg er det nødvendig å innhente noen bakgrunnsopplysninger (som kjønn, alder, utdanningsnivå, for å kunne undersøke utviklingstrender/endringer i sammensetninger blant bostedsløse.

Resultatene publiseres i en forskningsrapport i form av anonymisert statistikk. Analyser som bryter ned data på mindre kategorier publiseres primært for enkeltkommuner med mer enn 40.000 innbyggere. For kommuner med 39.999-20.000, gjøres det en vurdering av hvilke opplysninger som kan presenteres uten å gå på bekostning av enkeltindividers personvern. For kommuner under 20.000 innbyggere presenteres analyser for kommunegrupper, som et tiltak for å sikre personvernet til enkeltpersoner.

Begrunnelse for behovet for særlig identifiserende opplysninger:
Fødselsår og -dag: Fødselsår og -dag brukes kun til å identifisere og for å identifisere personer som er registrert to eller flere ganger. Et spørreskjema fylles ut av tjenestesteder som har eller antas å ha kontakt med bostedsløse. Noen bostedsløse personer har i løpet av en uke kontakt med flere deler av hjelpeapparatet og/eller de er kjent av flere hjelpeinstanser. Det medfører at en liten andel personer blir registrert to og i noen få tilfeller mer enn to ganger.

Kommune og bydel: Kartleggingen gir informasjon til nasjonale myndigheter og kommuner om bostedsløshet. Den store majoriteten bostedsløse oppholder seg i de største byene/kommunene, som bruker tallene for egen kommune i sitt arbeid.

Oppholdssted: Oppholdssted gjenspeiler definisjonen av bostedsløshet, og er en operasjonalisert i kategoriene midlertidig botilbud, venner, kjente og slektninger, institusjon, under kriminalomsorgen uten overnatting og akuttovernatting. Opplysningene gir viktig informasjon til kommuner og nasjonale myndigheter i arbeidet for å motvirke bostedsløshet.

De indirekte personidentifiserende personopplysningene blir beholdt til prosjektet avsluttes for kvalitetskontroll og slettes ved prosjektslutt. Personopplysningene slettes fra datafilene som brukes til analyser underveis i prosjektet.

Begrunnelse for behovet for opplysninger om straffbare forhold:
Løslatelse fra fengsel er en sårbar overgang som øker risikoen for bostedsløshet. Personer i fengsel som skal løslates innen to måneder og som mangler egen bolig inngår i definisjonen av bostedsløshet. For å få en mest fullstendig statistikk over omfang og hvor bostedsløse befinner seg, må innsatte i fengsler som fyller kriteriene inkluderes i kartleggingen. Skjemaet omfatter ingen opplysninger om personen er i varetekt eller soner en dom og heller ikke om årsaken til fengslingene eller lengde på dommen (dersom straffedømt).

Begrunnelse for behovet for helseopplysninger:
En betydelig andel av personene som blir bostedsløse har fysiske og psykiske helseproblemer, som både kan være årsak til at de blir bostedsløse, og som samtidig forverrer problemene. Opplysninger om vold, trakassering og diskriminering: Det er ønskelig fra oppdragsgiver sin side, da det har vært en del oppmerksomhet rundt partnervold og hatkriminalitet i internasjonal forskning og i den offentlige debatten.

Begrunnelse for behovet for informasjon om omsorg og samværsrett:

Bostedsløse barn/barn som er bostedsløse med sine foreldre er en særlig sårbar gruppe, og det er viktig med informasjon om dette for å kunne sette inn tiltak. Spørsmålet ble tatt inn i 2008, og har bidratt til økt oppmerksomhet om denne gruppen. Av personvernhensyn, ønsker prosjektet ikke å samle inn opplysninger om barn og unge under 18 år. I stedet stilles det spørsmål om voksne bostedsløse har omsorg/samvær og om de er bostedsløse sammen med sine barn.

Omfanget av opplysninger prosjektet innhenter er lagt på et minimumsnivå og informasjon som er viktig for å hjelpe gruppen og utformer tjenester er prioritert.

Vi vurderer at opplysningene som skal behandles er nødvendige for formålet.

6 Dataflyt og sikkerhet

6.1 Roller, samarbeid og ansvarsfordeling

Det er kun OsloMet som er behandlingsansvarlig. Husbanken er oppdragsgiver for prosjektet, og vil bruke resultatene i sitt arbeid rettet mot bostedsløshet. Husbanken har ingen formell rolle, bortsett fra å være oppdragsgiver. Prosjektet har fortløpende kontakt med Husbanken, men Husbanken vil kun ha innsyn i publiserte funn, ikke i rådata/personopplysninger knyttet til prosjektet.

TSD/UiO og Questback er oppgitt som databehandlere i prosjektet. OsloMet har avtale med Tjenester for Sensitive Data (TSD) ved Universitetet i Oslo og med Questback. TSD vil bli brukt til oppbevaring og behandling av dataene, som inneholder indirekte identifiserende opplysninger og Questback benyttes som spørreskjemaleverandør. Behandlingsansvarlig (OsloMet) vurderer at behandlingen oppfyller kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29.

Tjenestestedene fyller ut skjema på vegne av prosjektet, men disse anses ikke som databehandlere. Dette er samme praksis som ved tidligere datainnsamlinger.

6.2 Tilgang til opplysninger

Det er 4 personer ved OsloMet som vil ha tilgang til datamaterialet.

6.3 Beskrivelse av dataflyt og sikkerhetstiltak

- Prosjektet samler inn data gjennom informanter i NAV, Kriminalomsorgen, Spesialisthelsetjenesten, og frivillige organisasjoners tilbud til bostedsløse. Data samles inn ved bruk av Questback, og overføres til TSD.
- Data krypteres og overføres fra Questback til TSD med TSDs nettportal for filmimport.
- Papirskjema sendes per post og overføres til TSD av prosjektmedarbeidere (det gjelder sannsynligvis svært få deltakere)
- Innsamlede data kan ikke kobles til andre data.
- Prosjektmedlemmer ansatt på NIBR ved OsloMet vil ha tilgang til data.
- Forskerne behandler opplysningene i TSD. NIBR, avgrenset til prosjektteamet, vil administrere området som anvendes for databehandling og vil ha eksklusiv tilgang gjennom personlig passord. Prosjektansvarlig administrerer tilgang til datamaterialet.

6.4 Vurdering av riktighet

Data hentes fra ansatte som oppgir informasjon om bostedsløse. Det er lite sannsynlig at opplysninger som oppgis ikke vil være riktige. Opplysningene i forskningsprosjektet vil ikke benyttes til kontrollformål eller beslutningstaking ovenfor den registrerte. Derfor vil det, dersom noen av opplysningene i forskningsprosjektet skulle være uriktige, ikke ha alvorlige implikasjoner for de registrerte.

6.5 Vurdering av integritet, konfidensialitet og personopplysningssikkerhet

Siden prosjektet vil behandle sensitive opplysninger om de registrertes helse og opplysninger om straffbare forhold, vil det kunne oppfattes som belastende for den enkelte dersom informasjonen skulle komme på avveie. Prosjektet har derfor iverksatt gode organisatoriske og sikkerhetsmessige tiltak for å sikre dataene.

Opplysningene skal lagres på TSD. TSD oppfyller lovens strenge krav til behandling og lagring av sensitive forskningsdata. Behandlingsansvarlig vurderer at prosjektet iverksetter tekniske og organisatoriske tiltak som vil gi tilstrekkelig vern mot uautorisert/ulovlig behandling av personopplysninger samt utilsiktet tap/ødeleggelse/skade av personopplysninger.

7 Varighet

7.1 Beskrivelse av varighet

Opplysningene skal behandles til 31.10.2025. Deretter skal personidentifiserbare opplysninger fjernes, omskrives eller grovkategoriseres. Dersom dispensasjonsvedtakene medfører vilkår om sletting, forutsetter Sikt at opplysningene slettes ved prosjektslutt.

Endring 19.06.25.
Opplysningene vil bli behandlet til 31.10.2026.

7.2 Personverntjenester sin vurdering av lagringsbegrensning

Behandlingen har kort varighet. Vi vurderer at behandlingstiden står i et rimelig forhold til formålet.

8 Personverntjenesters samlede vurdering av personvernet

8.1 Oppsummering av risiko for de registrertes rettigheter og friheter

- Stor skala (antall registrerte)
- Særlige kategorier av personopplysninger og opplysninger om straffbare forhold
- Sårbare registrerte som trenger ekstra vern
- De fleste mottar ikke individuell informasjon
- De registrerte kan sannsynligvis ikke benytte seg av sine rettigheter etter at datainnsamlingen er gjennomført ettersom de ikke sikkert vil kunne identifiseres
- Dispensasjon fra taushetsplikten skal innhentes etter at DPIA er signer

Samlet sett finner vi risiko for manglende reell åpenhet og medbestemmelse ved at de fleste bostedsløse ikke mottar individuell informasjon om, eller får mulighet til å samtykke til, behandlingen. I tillegg er deltakernes rettigheter begrenset. Behandlingen er utenfor det den registrerte vil forvente når de oppgir opplysninger til offentlige tjenester de er i kontakt med. Det kan sies å utfordre de registrertes friheter i form av retten til privatliv.

8.2 Rådføring med representanter for de registrerte

Prosjektet har rådført seg med Nasjonalt brukerråd for den sosiale boligpolitikken, og bruker- og interesseorganisasjoner er representert i kartleggingens referansegruppe.

8.3 Planlagte tiltak for å håndtere risikoene

- Få personer har tilgang
- Det skal gis informasjon og gis mulighet til reservasjon for de registrerte som instansene er i direkte kontakt med når spørreskjemaet fylles ut
- Varigheten er kort

- Behandlingen er begrenset til ett konkret prosjekt og skal ikke brukes til andre formål
- Prosjektet har oversiktlig dataflyt og opplysningene lagres sikkert
- Datainnsamling på ett tidspunkt (ikke regelmessig)
- De registrerte vil være anonyme i publikasjoner
- Offentlig informasjon om behandlingen
- Behandlingen blir ikke brukt til kontroll av registrerte
- Begrenset mengde opplysninger
- Prosjektet mottar ikke direkte identifiserende informasjon
- Det er gjort gode tiltak for dataminimering
- Opplysningene lagres på TSD
- Det skal innhentes dispensasjon fra taushetsplikten og prosjektet kan bare gjennomføre dersom dette innvilges
- Det er innhentet synspunkt fra bruker- og interesseorganisasjoner

8.4 Personverntjenesters samlede vurdering

Sikts personverntjenester vurderer at prosjektet håndterer de identifiserte risikoene på en akseptabel måte, og at personvernet således er tilstrekkelig ivaretatt.

Etter å ha gjennomført personvernkonsekvensvurderingen i samråd med forsker, mener Personverntjenester at personvernrisikoen er redusert i en slik grad at behandlingen kan gjennomføres i samsvar med personvernforordningen, uten forhåndsdrøfting med Datatilsynet.

Vi legger spesielt vekt på at det ikke registreres direkte identifiserende informasjon i spørreskjemaene, det er god informasjonssikkerhet og behandlingen har kort varighet. Det er få personer som har tilgang til opplysningene. Videre iverksettes det tiltak for å sikre at enkeltindivider ikke identifiseres i publikasjoner. Nytteverdien av å gjennomføre prosjektet anses som stor og resultatene kan gi bedre forhold for bostedsløse.

Endring 19.06.25
Risikoen er redusert ved at kartleggingsskjemaet er endret og foreligger i ny versjon. Nye tiltak er derfor ikke nødvendig.

Vi legger til grunn at godkjenning fra REK og Kriminalomsorgsdirektoratet foreligger før behandlingen starter.

8.5 Endringer

Dersom behandling av personopplysninger igangsettes på grunnlag av DPIA, og deretter endres, minner vi om at endringene kan medføre behov for ny/oppdatert DPIA. Prosjektansvarlig skal melde endringer til Personverntjenester, og institusjonen har ansvar for å påse at dette skjer. Ved melding om endringer i prosjektet, vil Personverntjenester bistå med denne.

9 Rådføring og beslutning fra institusjonens ledelse

9.1 Rådføring med personvernombudet

Under forutsetning av at nødvendige dispensasjoner innvilges samt at gitte opplysninger er korrekte finner personvernombudet at prosjektet er tenkt gjennomført i henhold til gjeldende personvernprinsipper, at det foreligger gyldig behandlingsgrunnlag, at de registrertes rettigheter er tilstrekkelig ivaretatt og at oppførte tiltak reduserer risikoen for den registrertes rettigheter og friheter til

et nivå som personvernombudet finner tilstrekkelig. Personvernombudet understreker viktigheten av at DPIA og planlagt gjennomføring samsvarer med eventuelle vilkår i dispensasjoner, når disse foreligger.

Hildur Thorarensen, personvernombud OsloMet, 04.07.2025

9.2 Ledelsens beslutning

10 Følgende personer har deltatt i personvernskonsekvensutredningen

Navn	Rolle/funksjon	Virksomhet
Hilde Hatleskog Zeiner	Prosjektansvarlig	OsloMet
Line Raknes Hjellvik	Seniorrådgiver	Sikt
Versjon 2 Kjersti Haugstvedt	Seniorrådgiver	Sikt
Hildur Thorarensen	Personvernombud	OsloMet

© Sikt - Personverntjenester

7. aug 2025
Geir Heierstad
Direktør NIBR-OsloMet